

Dobór elementów struktury konstrukcyjnej szeregowej z warunku ustalonej niezawodności, mierzonej wskaźnikiem niezawodności β dla różnych rozkładów prawdopodobieństwa obciążenia i nośności.

Przykład liczbowy dla kratownicy statycznie wyznaczalnej.

Leszek Chodor, Joanna Klosowska

Politechnika Świętokrzyska w Kielcach

Wydział Budownictwa i Architektury

Katedra Mechaniki Budowli, Konstrukcji Metalowych i Metod Komputerowych

Kielce, al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 7, 25-312 Kielce,

e-mail: biuro@chodor-projekt.net

Streszczenie

W opracowaniu przedstawiono analizę projektów struktury szeregowej w sensie teorii niezawodności, dla różnych typów rozkładu prawdopodobieństwa obciążenia oraz nośności oraz porównano z projektem struktury konstrukcyjnej, wykonanego zgodnie z Eurokodem 3 dla częściowych współczynników bezpieczeństwa. W analizie niezawodnościowej przyjęto współczynnik zmienności obciążenia równy 15%, co szacunkowo odpowiada współczynnikowi obciążenia 1,5 wg Eurokodu 3, a także współczynnik zmienności nośności równy 10%, co szacunkowo odpowiada współczynnikowi materiałowemu 1,0 wg metody częściowych współczynników bezpieczeństwa. Z analiz porównawczych wyciągnięto wnioski dla projektów: EC3, rozkładów obciążenia- Q i nośności- R w kombinacjach: [(N,N), (L,L), (G,N), (G,W)], gdzie N-rozkład normalny, L- rozkład log-normalny, G- rozkład Gumbela, W- rozkład Weibulla.

Słowa kluczowe: Eurokod, szeregowy system niezawodnościowy, wskaźnik niezawodności, kolokacja,

1. Wprowadzenie

Porównanie projektów konstrukcji wykonanych wg zasad teorii niezawodności na różnych poziomach, sprowadza się najczęściej do kalibracji miar niezawodności niższego poziomu, za pomocą miar wyższego poziomu. Przykładowo w normie [1] podano zasady kalibracji częściowych współczynników bezpieczeństwa na podstawie zadanych współczynników niezawodności β . Podstawę do tej metody zawarto w normie [2].

W niniejszym opracowaniu zaprojektowano kratownicę z warunku założonego poziomu niezawodności, mierzonego współczynnikiem bezpieczeństwa $\beta=3,8$, co odpowiada klasie niezawodności konstrukcji RC2 i projektowemu okresowi użytkowania 50 lat. Rozwiązano zadania optymalizacji ustalając, jako funkcję celu- masę konstrukcji, przy ograniczeniu wskaźnika niezawodności $\beta = 3,8$ dla kryteriów niezawodnościowych według: Eurokodu lub dla rozmaitych rozkładów obciążenia i nośności dokładniejszymi metodami niezawodności.

2. Postawienie zadania

Zaprojektować kratownicę przedstawioną na rys 1, tak aby jej niezawodność mierzona współczynnikiem Hasofer-Linda wynosiła $\beta=3,8$.

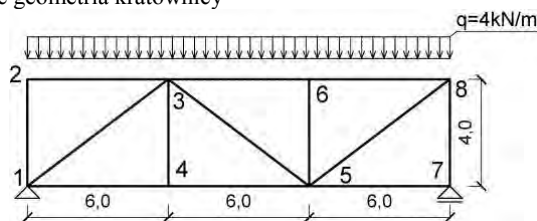
Pręty kratownicy wykonane są ze stali S235, dla której granica plastyczności $f_y=235$ MPa. Przyjęto, że geometria kratownicy

jest nielosowa, a współczynniki długości wybočeníowych prętów, w płaszczyźnie i z płaszczyzny kratownicy, są deterministyczne i wynoszą 1,0. Na rys. 1 pokazano obciążenie nominalne kratownicy, przyłożone w sposób pośredni, tzn. tak, że węzły kratownicy są obciążone równoważnymi statycznie siłami skupionymi.

3. Projekt kratownicy według Eurokodu 3 [3]

Istota wymiarowania prętów wg Eurokodu polega na zastosowaniu częściowych współczynników bezpieczeństwa, tzn. współczynnika obciążeń i współczynników kombinacyjnych, zależnie od natury obciążenia. W przykładzie przyjęto, że obciążenie kratownicy jest jednej natury i współczynnik obciążenia wynosi 1,5 jak dla obciążeń zmiennych. Pominięto ciężar własny. Obciążenie nominalne potraktowano, jako obciążenie charakterystyczne. Przyjęto, że współczynnik obciążeń 1,5, ujmuje rozproszenie losowe zarówno obciążenia jak i materiału. Obciążenie obliczeniowe, dla którego wyznaczono siły prętowe w podejściu Eurokodu, wynosi zatem $1,5 \cdot 4 = 6$ kN/m.

W tabeli 1 zaprojektowano kratownicę, dobierając optymalne profile rur kwadratowych i ceownika na pas dolny, której masa wynosi 451 kg.

Rys.1. Schemat kratownicy- niezawodnościowego systemu szeregowego

Tab.1. Projekt kratownicy według PN-EN 1993 [3]

Pręt	Nr	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	$N_{brd}=\chi \cdot A \cdot f_y$	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x3	10,21	600	0,27	64,78	8,01	48,1
	(3-6)		10,21	600	0,27	64,78	8,01	48,1
	(6-8)		10,21	600	0,27	64,78	8,01	48,1
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3	5,04	600	1	118,44	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	118,44	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	118,44	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK60x3	6,74	400	0,26	41,18	5,29	21,2
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	11,87	3,41	13,6
	(6-5)	RK70x3	7,81	400	0,34	62,40	6,24	25,0
	(8-7)	RK70x4	10,40	400	0,34	83,10	8,15	32,6
Krzyżulce	(1-3)	RK90x5	16,10	721	0,19	71,89	13,1	94,5
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	2,97	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	98,94	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]								451

W kolejnych punktach zaprojektowano kratownicę wg dokładniejszych kryteriów niezawodnościowych, badając każdorazowo masę kratownicy, która stanowi cechę przyjmowaną w porównaniach.

3.1. Niezawodność struktury szeregowej dla obciążenia i nośności rozłożonych normalnie

Kratownica stanowi układ szeregowy z punktu widzenia niezawodności. Prawdopodobieństwo zniszczenia poszczególnych prętów p_{fi} wynosi $p_{fi}=1-p_{si}$, gdzie p_{si} oznacza niezawodność elementów. Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy obliczono według formuły $p_f=1-\prod(1-p_{fi})$. Współczynnik Hasofera-Linda (indeks niezawodności) w przestrzeni normalnych, standaryzowanych zmiennych losowych obliczono z formuły $\beta= - \varphi^{-1}(p_f)$. W tabeli 2 obliczono niezawodność kratownicy.

Konstrukcję w tym podejściu obciążono siłami o wartości oczekiwanej $\mu_q= 4$ kN/m ze współczynnikiem zmienności $v_q= 15\%$ i odchyleniem standardowym $\sigma_q=15\% \cdot 4= 0,6$. W przypadku rozkładu normalnego obciążenia, podane wartości są dwoma pierwszymi momentami statystycznymi tego rozkładu $N(\mu_q, \sigma_q)$.

Nośności poszczególnych prętów $N_{Ri}=\chi_i \cdot A_i \cdot f_y / \gamma_0$ przyjmowano jako zmienne losowe o wartości oczekiwanej równej iloczynowi wartości nominalnej f_y , pola powierzchni pręta A_i i deterministycznego współczynnika wyoboczeniowego χ_i , wyznaczonego w pkt. 3, ze współczynnikami zmienności równym $v_{Ri}= 10\%$, co szacunkowo odpowiada przypadkowi, gdy współczynnik zmienności pola przekroju elementów $v_{Ai}= 7\%$, a współczynnik zmienności granicy plastyczności stali $v_{fy}= 7\%$.

W przypadku innych rozpatrywanych rozkładów, parametry wyznaczono metodą kolokacji [4], która polega na porównaniu dystrybuant i gęstości prawdopodobieństw dla dwóch rozkładów, w odpowiednio dobranym punkcie, zwanym punktem kolokacji. Transformację parametrów wykonano w punkcie centralnym.

3.2. Niezawodność struktury szeregowej dla obciążenia rozłożonego normalnie i nośności rozłożonej log-normalnie

Transformację parametrów określonych rozkładem log-

normalnym do parametrów normalnych, w omawianym przykładzie, dokonano w oparciu o następujące formuły (zakładając, że punktem kolokacji jest wartość oczekiwana badanego parametru):

$$\mu = \bar{\mu} \tag{1}$$

$$\sigma = v \cdot \bar{\mu} \tag{2}$$

gdzie,

μ - średnia wartość parametru w rozkładzie normalnym,

$\bar{\mu}$ - średnia wartość parametru w rozkładzie log-normalnym,

σ - odchylenie standardowe w rozkładzie normalnym,

v - współczynnik zmienności.

Zastosowanie metody kolokacji, w celu wykorzystania własności rozkładu normalnego, pozwala na oszacowanie wskaźnika niezawodności, przy założeniu różnych rozkładów parametrów decydujących o niezawodności konstrukcji. W tabeli 3 obliczono niezawodność kratownicy.

3.3. Niezawodność struktury szeregowej dla obciążenia opisanego rozkładem Gumbela i nośności rozłożonej log-normalnie

Kolokację parametrów określonych rozkładem Gumbela do parametrów normalnych, dokonano w oparciu o następujące formuły:

$$\mu = \hat{\mu} + \hat{\sigma} \cdot t_N \tag{3}$$

$$\hat{\sigma} = \hat{\sigma} / \theta_N \tag{4}$$

gdzie,

$\hat{\mu}$ - średnia wartość parametru w rozkładzie Gumbela,

$\hat{\sigma}$ - odchylenie standardowe parametru w rozkładzie Gumbela,

$$\theta_N = \left(\frac{1}{e}\right) \varphi \left[\phi^{-1} \left(\frac{1}{e}\right) \right] = 0,9762$$

$$t_N = \phi^{-1} \left(1 - \frac{1}{e}\right) / \theta_N = 0,3457$$

ϕ^{-1} - odwrotna funkcja Laplace'a.

Transformację parametrów nośności opisanych rozkładem log-normalnym do rozkładu normalnego, przeprowadzamy wg (1),(2). W tabeli 4 obliczono niezawodność kratownicy.

3.4. Niezawodność struktury szeregowej dla obciążenia opisanego rozkładem Gumbela i nośności opisanej za pomocą rozkładu Weibulla

W tabeli 5 obliczono niezawodność kratownicy zaprojektowanej wg PN-EN 1993 (w tab.1) wyznaczając parametry obciążenia i nośności metodą kolokacji. Zamianę parametrów rozkładu Gumbela (średniego obciążenia i-tego pręta i odchylenia standardowego obciążenia i-tego pręta) do rozkładu normalnego, przeprowadzono wg (3), (4).

Transformację parametrów rozkładu Weibulla (średniej nośności i-tego pręta i odchylenia standardowego nośności i-tego pręta) do rozkładu normalnego, przeprowadzono w oparciu o następujące formuły:

$$\mu = \tilde{\mu}(1 - v \cdot t_N) \tag{5}$$

$$\sigma = v\tilde{\mu}/\theta_N \tag{6}$$

gdzie,
 $\tilde{\mu}$ – średnia wartość parametru w rozkładzie Weibulla.

Tab.2. Niezawodność kratownicy zaprojektowanej wg PN-EN 1993 (w tab.1)

Pręt	Obciążenie i-tego pręta μ_{qi}	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{qi}	Nośność i-tego pręta μ_{Ri}	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri}	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	64,782	6,478	64,782	6,478	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	64,782	6,478	28,782	8,434	3,413	3,215E-04
6-8	-36,000	-5,400	64,782	6,478	28,782	8,434	3,413	3,215E-04
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	41,181	4,118	29,181	4,494	6,493	4,209E-11
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	62,402	6,240	38,402	7,204	5,331	4,897E-08
8-7	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-3	-43,300	-6,495	71,887	7,189	28,587	9,688	2,951	1,586E-03
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy P_F								0,002
Wskaźnik niezawodności β								2,8

Tab.3. Niezawodność kratownicy zaprojektowanej wg PN-EN 1993 (w tab.1)

Pręt	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi}	Odchyl. standard. obciąż. σ_{qi}	Nośność i-tego pręta $\tilde{\mu}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Odchylenie standardowe Nośności $\tilde{\sigma}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	64,782	6,478	64,782	6,478	64,782	6,478	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	64,782	6,478	64,782	6,478	28,782	8,434	3,413	3,215E-04
6-8	-36,000	-5,400	64,782	6,478	64,782	6,478	28,782	8,434	3,413	3,215E-04
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	41,181	4,118	41,181	4,118	29,181	4,494	6,493	4,209E-11
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	62,402	6,240	62,402	6,240	38,402	7,204	5,331	4,897E-08
8-7	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-3	-43,300	-6,495	71,887	7,189	71,887	7,189	28,587	9,688	2,951	1,586E-03
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy P_F										0,002
Wskaźnik niezawodności β										2,8

Tab.4. Niezawodność kratownicy zaprojektowanej wg PN-EN 1993 (w tab.1)

Pręt	Obciążenie i-tego pręta $\hat{\mu}_{qi}$ wg rozkładu Gumbela	Odchyl. stand. obciąż. $\hat{\sigma}_{qi}$ wg rozkładu Gumbela	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkładu norm.	Odchyl. stand. obciążenia σ_{qi} wg rozkładu norm.	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkładu log-norm.	Odchyl. stand. nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkładu log-norm.	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodob. zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	64,782	6,478	64,782	6,478	64,782	6,478	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	64,782	6,478	64,782	6,478	26,916	8,519	3,160	7,899E-04
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	64,782	6,478	64,782	6,478	26,916	8,519	3,160	7,899E-04
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	41,181	4,118	41,181	4,118	28,559	4,512	6,329	1,230E-10
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	62,402	6,240	62,402	6,240	37,157	7,248	5,126	1,478E-07
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	71,887	7,189	71,887	7,189	26,341	9,795	2,689	3,581E-03
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	98,935	9,894	53,390	11,923	4,478	3,767E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,005
Wskaźnik niezawodności β												2,6

Tab.5. Niezawodność kratownicy zaprojektowanej wg PN-EN 1993 (w tab.1)

Pręt	Obc. i-tego pręta $\hat{\mu}_{qi}$ wg rozkładu Gumbela	Odchyl. stand. obc. $\hat{\sigma}_{qi}$ wg rozkładu Gumbela	Obc. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkładu norm.	Odchyl. stand. obc. σ_{qi} wg rozkładu norm.	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkładu Weibulla	Odchyl. stand. nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkładu Weibulla	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkładu norm.	Odchyl. stand. obc. σ_{Ri} wg rozkładu norm.	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	64,782	6,478	62,543	6,636	62,543	6,636	9,425	2,160E-21
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	64,782	6,478	62,543	6,636	24,676	8,639	2,856	2,143E-03
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	64,782	6,478	62,543	6,636	24,676	8,639	2,856	2,143E-03
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	114,346	12,133	114,346	12,133	9,425	2,160E-21
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	41,181	4,118	39,758	4,219	27,135	4,604	5,894	1,885E-09
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,462	1,216	11,462	1,216	9,425	2,160E-21
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	62,402	6,240	60,245	6,392	35,000	7,380	4,743	1,054E-06
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	71,887	7,189	69,401	7,364	23,856	9,924	2,404	8,113E-03
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,865	0,304	2,865	0,304	9,425	2,160E-21
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	95,515	10,135	49,969	12,124	4,122	1,880E-05
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,012
Wskaźnik niezawodności β												2,2

4. Projekt kratownicy niezawodnościowej struktury szeregowej dla obciążenia i nośności rozłożonych normalnie według wymaganego wskaźnika niezawodności.

4.1. STRATEGIA 1

[równomierny rozkład niezawodności elementów]

W celu uzyskania wymaganej niezawodności globalnej zwiększono niezawodność każdego pręta konstrukcji, tak by były jednakowe. Prawdopodobieństwo zniszczenia układu przy zadanym $\beta=3,8$ wynosi $p_f = \varphi(3,8) = 7,237 \cdot 10^{-5}$. Zakładając jednakowe niezawodności wszystkich elementów struktury konstrukcyjnej, oszacowano orientacyjną niezawodność jednego pręta przy założeniu $p_{fi} = const$, $p_{fi} = 1 - \sqrt[n]{1 - p_f}$, gdzie n- liczba prętów. W analizowanym przypadku: $p_{fi} = 1 - \sqrt[13]{1 - 7,237 \cdot 10^{-5}} = 5,567 \cdot 10^{-6}$, co odpowiada wskaźnikowi niezawodności $\beta = 4,4$.

Zwiększono przekroje prętów dla których wskaźnik niezawodności jest mniejszy, uwzględniając zmianę współczynnika wybocheniowego.

W tabeli 6 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność. Kratownica zaprojektowana według STRATEGII 1, dla optymalnych profili ma masę 527 kg. Niezawodność struktury sprawdzono w tabeli 7.

4.2. STRATEGIA 2 ["strategia najsłabszych ogniw"]

W celu uzyskania wymaganej niezawodności globalnej, zwiększono niezawodność najbardziej wyężonych prętów konstrukcji- "najsłabszych ogniw". W tabeli 8 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność wg "strategii najsłabszych ogniw". W rozważanym przypadku należało zwiększyć przekrój dwóch prętów: najsłabszego i kolejnego najsłabszego.

Masa kratownicy zaprojektowanej według wymaganego wskaźnika niezawodności wynosi 517 kg, jej niezawodność wyliczono w tabeli 9.

Tab.6. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 1)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK50x4	7,19	400	0,16	5,64	22,6
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK60x5	10,7	400	0,23	8,42	33,7
	(8-7)	RK70x4	10,15	400	0,33	8,15	32,6
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6	19,8	721	0,18	15,5	111,8
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]							527

Tab.7. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.6

Pręt	Obciążenie i-tego pręta μ_{qi}	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{qi}	Nośność i-tego pręta μ_{Ri}	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri}	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
6-8	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	27,034	2,703	15,034	3,248	4,629	1,837E-06
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	57,834	5,783	33,834	6,812	4,967	3,408E-07
8-7	-36,000	-5,400	78,713	7,871	42,713	9,546	4,475	3,826E-06
1-3	-43,300	-6,495	83,754	8,375	40,454	10,599	3,817	6,757E-05
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f								7,69E-05
Wskaźnik niezawodności β								3,8

Tab.8. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 2)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK60x3	6,74	400	0,26	5,29	21,2
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK70x3	7,81	400	0,34	6,24	25,0
	(8-7)	RK70x4	10,4	400	0,34	8,15	32,6
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6,0	19,8	721	0,18	15,5	111,8
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]							517

Tab.9. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.5

Pręt	Obciążenie i-tego pręta μ_{qi}	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{qi}	Nośność i-tego pręta μ_{Ri}	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri}	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
6-8	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	41,181	4,118	29,181	4,494	6,493	4,209E-11
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	62,402	6,240	38,402	7,204	5,331	4,897E-08
8-7	-36,000	-5,400	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-3	-43,300	-6,495	83,754	8,375	40,454	10,599	3,817	6,757E-05
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f								0,000
Wskaźnik niezawodności β								3,8

5. Projekt kratownicy- niezawodnościowej struktury szeregowej dla obciążenia rozłożonego normalnie i nośności rozłożonej log- normalnie

5.1. STRATEGIA 1
[równomierny rozkład niezawodności elementów]

Projekt struktury niezawodnościowej wykonano analogicznie jak w punkcie 4.1. W tabeli 10 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność. Kratownica zaprojektowana według STRATEGII 1, dla optymalnych profili ma masę 527 kg.

Niezawodność struktury sprawdzono w tabeli 11, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.2.

5.2. STRATEGIA 2 ["strategia najsłabszych ogniw"]

W celu uzyskania wymaganej niezawodności globalnej, zwiększono niezawodność najbardziej wyczerpanych prętów konstrukcji- "najsłabszych ogniw". W tabeli 12 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność wg "strategii najsłabszych ogniw". W rozważanym przypadku należało zwiększyć przekrój dwóch prętów: najsłabszego i kolejnego najsłabszego.

Masa kratownicy zaprojektowanej według wymaganego wskaźnika niezawodności wynosi 517 kg, jej niezawodność wyliczono w tabeli 13, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.2.

Tab.10. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 1)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]	
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2	
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2	
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2	
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7	
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7	
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7	
Słupki	(1-2)	RK50x4	7,19	400	0,16	5,64	22,6	
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6	
	(6-5)	RK60x5	10,7	400	0,23	8,42	33,7	
	(8-7)	RK70x4	10,15	400	0,33	8,15	32,6	
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6	19,8	721	0,18	15,5	111,8	
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6	
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,61	
							Masa kratownicy [kg]	527

Tab.11. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.8

Pręt	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi}	Odchyl. standard. obciąż. σ_{qi}	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Odchylenie standardowe Nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
6-8	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	27,034	2,703	27,034	2,703	15,034	3,248	4,629	1,837E-06
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	57,834	5,783	57,834	5,783	33,834	6,812	4,967	3,408E-07
8-7	-36,000	-5,400	78,713	7,871	78,713	7,871	42,713	9,546	4,475	3,826E-06
1-3	-43,300	-6,495	83,754	8,375	83,754	8,375	40,454	10,599	3,817	6,757E-05
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy P_f										0,000
Wskaźnik niezawodności β										3,8

Tab.12. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 2)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]	
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2	
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2	
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2	
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7	
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7	
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7	
Słupki	(1-2)	RK60x3	6,74	400	0,26	5,29	21,2	
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6	
	(6-5)	RK70x3	7,81	400	0,34	6,24	25,0	
	(8-7)	RK70x4	10,4	400	0,34	8,15	32,6	
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6,0	19,8	721	0,18	15,5	111,8	
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6	
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6	
							Masa kratownicy [kg]	517

Tab.13. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.12

Pręt	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi}	Odchyl. standard. obciąż. σ_{qi}	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Odchylenie standardowe Nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkładu log-normalnego	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Odchylenie standardowe nośności σ_{Ri} wg rozkładu normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
6-8	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-4	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
4-5	36,000	5,400	118,440	11,844	118,440	11,844	82,440	13,017	6,333	1,200E-10
5-7	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	41,181	4,118	41,181	4,118	29,181	4,494	6,493	4,209E-11
3-4	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	62,402	6,240	62,402	6,240	38,402	7,204	5,331	4,897E-08
8-7	-36,000	-5,400	83,096	8,310	83,096	8,310	47,096	9,910	4,752	1,005E-06
1-3	-43,300	-6,495	83,754	8,375	83,754	8,375	40,454	10,599	3,817	6,757E-05
3-5	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	98,935	9,894	98,935	9,894	55,635	11,835	4,701	1,295E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy P_f										0,000
Wskaźnik niezawodności β										3,8

6. Projekt kratownicy- niezawodnościowej struktury szeregowej dla obciążenia opisanego rozkładem Gumbela i nośności rozłożonej log- normalnie

7. Projekt kratownicy- niezawodnościowej struktury szeregowej dla obciążenia opisanego rozkładem Gumbela i nośności opisanego rozkładem Weibulla.

6.1. STRATEGIA 1

[równomierny rozkład niezawodności elementów]

Projekt struktury niezawodnościowej wykonano analogicznie jak w punkcie 4.1. W tabeli 14 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność. Kratownica zaprojektowana według STRATEGII 1, dla optymalnych profili ma masę 540 kg.

Niezawodność struktury sprawdzono w tabeli 15, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.3.

6.2. STRATEGIA 2 ["strategia najsłabszych ogniw"]

W celu uzyskania wymaganej niezawodności globalnej, zwiększono niezawodność najbardziej wyciężonych prętów konstrukcji- "najsłabszych ogniw". W tabeli 16 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność wg "strategii najsłabszych ogniw". W rozważanym przypadku należało zwiększyć przekrój dwóch prętów: najsłabszego i kolejnego najsłabszego.

Masa kratownicy zaprojektowanej według wymaganego wskaźnika niezawodności wynosi 522 kg, jej niezawodność wyliczono w tabeli 17, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.3.

7.1. STRATEGIA 1

[równomierny rozkład niezawodności elementów]

Projekt struktury niezawodnościowej wykonano analogicznie jak w punkcie 4.1. W tabeli 18 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność. Kratownica zaprojektowana według STRATEGII 1, dla optymalnych profili ma masę 572 kg.

Niezawodność struktury sprawdzono w tabeli 19, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.4.

7.2. STRATEGIA 2 ["strategia najsłabszych ogniw"]

W celu uzyskania wymaganej niezawodności globalnej, zwiększono niezawodność najbardziej wyciężonych prętów konstrukcji- "najsłabszych ogniw". W tabeli 20 zaprojektowano kratownicę na wymaganą niezawodność wg "strategii najsłabszych ogniw". W rozważanym przypadku należało zwiększyć przekrój dwóch prętów: najsłabszego i kolejnego najsłabszego.

Masa kratownicy zaprojektowanej według wymaganego wskaźnika niezawodności wynosi 550 kg, jej niezawodność wyliczono w tabeli 21, korzystając z metody kolokacji jak w punkcie 3.4.

Tab.14. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 1)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK50x4	7,19	400	0,16	5,64	22,6
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK60x5	10,7	400	0,23	8,42	33,7
	(8-7)	RK70x5	12,7	400	0,33	9,99	40,0
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6,3	20,7	721	0,18	16,2	116,8
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]						540	

Tab.15. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.13.

Pręt	Obciąż. i-tego pręta $\hat{\mu}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Odchyl. stand. obciąż. $\hat{\sigma}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obciążenia σ_{qi} wg rozkładu norm.	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkł. log-norm.	Odchyl. stand. nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkł. log-norm.	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkł. normalnego	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{Ri} wg rozkł. normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopod. zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	27,034	2,703	27,034	2,703	14,412	3,272	4,404	5,309E-06
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	57,834	5,783	57,834	5,783	32,589	6,859	4,751	1,011E-06
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	98,489	9,849	98,489	9,849	60,622	11,296	5,367	4,010E-08
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	87,561	8,756	87,561	8,756	42,016	10,997	3,821	6,656E-05
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	98,935	9,894	53,390	11,923	4,478	3,767E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,000
Wskaźnik niezawodności β												3,8

Tab.16. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 2)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK60x3	6,74	400	0,26	5,29	21,2
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK70x3	7,81	400	0,34	6,24	25,0
	(8-7)	RK70x4	10,4	400	0,34	8,15	32,6
Krzyżulce	(1-3)	RK90x6,3	20,7	721	0,18	16,2	116,8
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]							522

Tab.17. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.15

Pręt	Obciąż. i-tego pręta $\hat{\mu}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Odchyl. stand. obciąż. $\hat{\sigma}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Obciąż. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obciążenia σ_{qi} wg rozkładu norm.	Nośność i-tego pręta $\bar{\mu}_{Ri}$ wg rozkł. log-norm.	Odchyl. stand. nośności $\bar{\sigma}_{Ri}$ wg rozkł. log-norm.	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkł. normalnego	Odchylenie standardowe obciążenia σ_{Ri} wg rozkł. normalnego	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopod. zniszczenia i-tego pręta P_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	83,096	8,310	83,096	8,310	83,096	8,310	10,000	7,620E-24
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	118,440	11,844	80,573	13,072	6,164	3,552E-10
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	118,440	11,844	118,440	11,844	10,000	7,620E-24
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	41,181	4,118	41,181	4,118	28,559	4,512	6,329	1,230E-10
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,872	1,187	11,872	1,187	10,000	7,620E-24
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	62,402	6,240	62,402	6,240	37,157	7,248	5,126	1,478E-07
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	83,096	8,310	45,229	9,982	4,531	2,937E-06
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	87,561	8,756	87,561	8,756	42,016	10,997	3,821	6,656E-05
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,968	0,297	2,968	0,297	10,000	7,620E-24
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	98,935	9,894	53,390	11,923	4,478	3,767E-06
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,000
Wskaźnik niezawodności β												3,8

Tab.18. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 1)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK50x5	8,73	400	0,17	6,85	27,4
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK60x5	10,7	400	0,23	8,42	33,7
	(8-7)	RK70x5	12,7	400	0,33	9,99	40,0
Krzyżulce	(1-3)	RK90x8	25,6	721	0,17	20,1	144,9
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]							572

Tab.19. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.18

Pręt	Obc. i-tego pręta $\hat{\mu}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Odchyl. stand. obci. $\hat{\sigma}_{qi}$ wg rozkł. Gumbela	Obc. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obc. σ_{qi} wg rozkł. norm.	Nośność i-tego pręta $\tilde{\mu}_{Ri}$ wg rozkł. Weibulla	Odchyl. stand. nośności $\tilde{\sigma}_{Ri}$ wg rozkł. Weibulla	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obc. σ_{Ri} wg rozkł. norm.	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	83,096	8,310	80,223	8,512	80,223	8,512	9,425	2,160E-21
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	114,346	12,133	114,346	12,133	9,425	2,160E-21
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	34,876	3,488	33,671	3,573	21,048	4,020	5,235	8,233E-08
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,462	1,216	11,462	1,216	9,425	2,160E-21
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	57,834	5,783	55,834	5,924	30,590	6,978	4,384	5,839E-06
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	98,489	9,849	95,084	10,089	57,217	11,506	4,973	3,299E-07
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	102,272	10,227	98,736	10,477	53,191	12,411	4,286	9,099E-06
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,865	0,304	2,865	0,304	9,425	2,160E-21
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	95,515	10,135	49,969	12,124	4,122	1,880E-05
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,000
Wskaźnik niezawodności β												3,8

Tab.20. Projekt kratownicy wg wskaźnika β (STRATEGIA 2)

Pręt	Numer	Profil	A [cm ²]	Lcr [cm]	χ	Masa [kg/m]	Masa [kg]
Pas górny	(2-3)	RK90x4	13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(3-6)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
	(6-8)		13,6	600	0,26	10,7	64,2
Pas dolny	(1-4)	C100x40x3zg	5,04	600	1	3,95	23,7
	(4-5)		5,04	600	1	3,95	23,7
	(5-7)		5,04	600	1	3,95	23,7
Słupki	(1-2)	RK60x3	6,74	400	0,26	5,29	21,2
	(3-4)	RK40x3	4,21	400	0,12	3,41	13,6
	(6-5)	RK70x3	7,81	400	0,34	6,24	25,0
	(8-7)	RK70x4	10,4	400	0,34	8,15	32,6
Krzyżulce	(1-3)	RK90x8,0	25,6	721	0,17	20,1	144,9
	(3-5)	RK40x3	4,21	721	0,03	3,41	24,6
	(5-8)	RK40x3	4,21	721	1	3,41	24,6
Masa kratownicy [kg]							550

Tab.21. Niezawodność kratownicy wg projektu tab.20

Pręt	Obc. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkł. Gumbela	Odchyl. stand. obci. σ_{qi} wg rozkł. Gumbela	Obc. i-tego pręta μ_{qi} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obci. σ_{qi} wg rozkł. norm.	Nośność i-tego pręta $\tilde{\mu}_{Ri}$ wg rozkł. Weibulla	Odchyl. stand. nośności $\tilde{\sigma}_{Ri}$ wg rozkł. Weibulla	Nośność i-tego pręta μ_{Ri} wg rozkł. norm.	Odchyl. stand. obci. σ_{Ri} wg rozkł. norm.	Margines bezpieczeństwa μ_{gi}	Odchylenie standardowe marginesu bezpieczeństwa σ_{gi}	$t = \mu_{gi} / \sigma_{gi}$	Prawdopodobieństwo zniszczenia i-tego pręta p_{fi}
2-3	0,000	0,000	0,000	0,000	83,096	8,310	80,223	8,512	80,223	8,512	9,425	2,160E-21
3-6	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
6-8	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
1-4	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
4-5	36,000	5,400	37,867	5,532	118,440	11,844	114,346	12,133	76,479	13,334	5,735	4,861E-09
5-7	0,000	0,000	0,000	0,000	118,440	11,844	114,346	12,133	114,346	12,133	9,425	2,160E-21
1-2	-12,000	-1,800	-12,622	-1,844	41,181	4,118	39,758	4,219	27,135	4,604	5,894	1,885E-09
3-4	0,000	0,000	0,000	0,000	11,872	1,187	11,462	1,216	11,462	1,216	9,425	2,160E-21
6-5	-24,000	-3,600	-25,245	-3,688	62,402	6,240	60,245	6,392	35,000	7,380	4,743	1,054E-06
8-7	-36,000	-5,400	-37,867	-5,532	83,096	8,310	80,223	8,512	42,357	10,152	4,172	1,507E-05
1-3	-43,300	-6,495	-45,545	-6,653	102,272	10,227	98,736	10,477	53,191	12,411	4,286	9,099E-06
3-5	0,000	0,000	0,000	0,000	2,968	0,297	2,865	0,304	2,865	0,304	9,425	2,160E-21
5-8	43,300	6,495	45,545	6,653	98,935	9,894	95,515	10,135	49,969	12,124	4,122	1,880E-05
Prawdopodobieństwo zniszczenia kratownicy p_f												0,000
Wskaźnik niezawodności β												3,8

8. Wnioski

Niezawodność układu zależy od losowej zmienności obciążenia i nośności każdego elementu wchodzącego w skład układu, rodzaju rozkładu, a także struktury niezawodnościowej.

Projektowanie konstrukcji bez uwzględnienia struktury niezawodnościowej jest zawodne i w praktyce inżynierskiej może być przyczyną katastrof budowlanych również wtedy, gdy jest prowadzone metodą stanów granicznych z częściowymi współczynnikami bezpieczeństwa.

W doborze rozkładu prawdopodobieństw można kierować się tylko przesłankami obiektywnymi, poza tym decydującą rolę odgrywają ułatwienia obliczeniowe. Rozkład Gaussa (normalny) jest stosowany w większości prac na temat bezpieczeństwa konstrukcji.

Powyższy przykład potwierdza tezę, że przy analizie niezawodności konstrukcji, należałoby brać pod uwagę rodzaj rozkładu decydujących parametrów tj. obciążenia i nośności aby zapewnić największe bezpieczeństwo budowli.

Założenie, że nośność i obciążenie kratownicy mają rozkłady normalne, znacznie upraszcza obliczenia wskaźnika niezawodności, jednocześnie prowadzi do uzyskania najwyższego wskaźnika β spośród uzyskanych w wyniku zaproponowanych kombinacji rozkładów.

Założenie rozkładów ekstremalnych doprowadziło do uzyskania najniższej wartości współczynnika niezawodności konstrukcji, dlatego w praktyce inżynierskiej, do opisanego charakteru obciążeń powinno się założyć, że są one określone rozkładem Gumbela (rozkład maximów), a wytrzymałość konstrukcji opisuje rozkład Weibulla (rozkład minimów).

Zastosowanie metody kolokacji, w celu wykorzystania własności rozkładu normalnego, pozwala na oszacowanie wskaźnika niezawodności, przy założeniu różnych rozkładów parametrów decydujących o niezawodności konstrukcji.

Przy założeniu rozkładu normalnego marginesu bezpieczeństwa, wsp. Hasofera- Linda można wyznaczyć z

Bezpośrednie zastosowanie formuły:

$$\beta = \frac{\mu_g}{\sigma_g} = \frac{\mu_R - \mu_q}{\sqrt{\sigma_R^2 + \sigma_q^2}}$$

wymaga znajomości odchylenia standardowego zapasu bezpieczeństwa całego systemu. Tak więc np. jeśli założymy, że losowe niedoskonałości obciążenia i nośności poszczególnych prętów znikną, czyli:

$$\sigma_{Ri} = \sigma_{qi} = 0$$

to: $p_{fi} = p_f = 0$ i $\beta = \infty$ niezależnie od różnic wartości oczekiwanych sił i nośności między poszczególnymi prętami.

Zadanie wyboru optymalnej strategii niezawodnościowej jest zadaniem optymalizacji matematycznej i inżynierskiej.

W analizowanym przykładzie, rozwiązaliśmy zadanie optymalizacji ustalając jako funkcję celu- masę konstrukcji, przy ograniczeniu w postaci wskaźnika niezawodności $\beta = 3,8$.

Obie zastosowane strategie, osiągnięcia wymaganej niezawodności struktury, to znaczy strategia "równomierna" i strategia "najślabszych ogniw" doprowadziły dożądanego efektu, choć założenie "równomierności" dało mniej ekonomiczne projekty.

Strategia 2, zakładająca zwiększenie niezawodności tzw. "najślabszych ogniw" jest zwykle optymalna i pozwala na zaprojektowanie układu konstrukcyjnego o mniejszym zużyciu materiału (tańsze) (w przykładzie o około 2% w stosunku do strategii 1).

Literatura

- [1] PN-EN 1990:2004 *Podstawy projektowania konstrukcji.*
- [2] PN-ISO 2394:2000 *Ogólne zasady niezawodności konstrukcji budowlanych.*
- [3] PN-EN 1993-1-1:2006/AC:2009 *Projektowanie konstrukcji stalowych.*
- [4] Murzewski J., *Niezawodność konstrukcji inżynierskich,* Arkady, Warszawa 1989.